

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **Ing. V. Č.**, zastoupen JUDr. Branislavem Renkerem, advokátem, se sídlem Praha 2, U Kanálky 3, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 22. 12. 2006, č. j. 42 Cad 258/2006 - 14,

t a k t o :

- I.** Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 22. 12. 2006, č. j. 42 Cad 258/2006 - 14, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II.** Ustanovenému zástupci stěžovatele, advokátu JUDr. Branislavu Renkerovi, **se přiznává** odměna v částce 1600 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Krajského soudu v Praze, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 31. 5. 2006, č. j. X. V uvedeném rozhodnutí žalovaná žalobci přiznala od 12. 5. 2005 starobní důchod podle ust. § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění a podle čl. 13 a 39 Smlouvy mezi Českou republikou a Ukrajinou o sociálním zabezpečení č. 29/2003 Sbírky mezinárodních smluv, starobní důchod ve výši 2170 Kč.

Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal dne 25. 10. 2006 žalobu ke Krajskému soudu v Praze, v níž uvedl, že dne 13. 7. 2006 podal „žádost o zpětvzetí žádosti o starobní důchod“, na kterou žalovaná nereagovala. Zároveň požádal o podrobný výpis k rozhodnutí žalované,

na kterou od žalované neobdržel žádnou odpověď. Dne 18. 8. 2006 žalovaná vydala usnesení, kterým byl přezkoumán obsah ve věci jejího rozhodnutí ze dne 31. 5. 2006, a byly zjištěny (opraveny) zřejmé nesprávnosti v písemném vyhotovení tohoto rozhodnutí. Tyto zřejmé nesprávnosti byly jednoznačně důvodem nesprávného odůvodnění rozhodnutí, avšak neměly vliv na posouzení otázky nároku, výše a výplaty důchodové dávky. Podle závěrečné zprávy zástupkyně veřejného ochránce práv JUDr. A. Š. ze dne 21. 9. 2006, dopadla na žalobce právní úprava (Smlouva mezi Českou republikou a Ukrajinou o sociálním zabezpečení) způsobem, který zákonodárce nepředvídal a v tomto směru jej poškodila. Žalobce dále namítá, že rozhodnutím žalované ze dne 31. 5. 2006 byl porušen článek 4 Smlouvy mezi Českou republikou a Ukrajinou o sociálním zabezpečení a to zásada rovnosti vlastních i cizích občanů při vyřizování žádosti o důchod. S ohledem na shora uvedené navrhl, aby Krajský soud v Praze zrušil rozhodnutí žalované ze dne 31. 5. 2006 a aby žalované uložil vydat nové rozhodnutí o přiznání starobního důchodu, které bude respektovat zásadu rovnosti vlastních i cizích občanů při vyřizování žádosti o důchod.

Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě uvedla, že z data převzetí napadeného rozhodnutí žalobcem (7. 6. 2006) a data doručení žaloby Krajskému soudu v Praze (25. 10. 2006), je zcela nepochybné, že se jedná o žalobu podanou opožděně a navrhla proto soudu odmítnutí žaloby podle ust. § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)

Krajský soud v Praze usnesením ze dne 22. 12. 2006, č. j. 42 Cad 258/2006 – 14, žalobu odmítl, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění usnesení konstatoval, že podle ustanovení § 72 odst. 1) zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Lhůta je zachována, byla - li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Podle ust. 46 odst. 1 písm. b) soud usnesením odmítne návrh, jestliže byl podán předčasně nebo opožděně. Krajský soud dospěl k závěru, že jestliže napadené rozhodnutí žalované bylo žalobci doručeno dne 7. 6. 2006 jak vyplývá z fotokopie dodejky, kterou žalovaná předložila soudu, pak lhůta pro podání žaloby uplynula dnem 7. 8. 2006. Z podacího razítka vyplývá, že žalobce podal žalobu až dne 25. 10. 2006 a tudíž opožděně. Po zhodnocení shora uvedených skutečností krajský soud žalobu jako opožděnou odmítl.

Proti uvedenému usnesení Krajského soudu v Praze podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost doplněnou podáním ze dne 21. 2. 2007 a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a e) s. ř. s. Stěžovatel uvedl, že celou dobu od obdržení napadeného rozhodnutí žalované a to od 7. 6. 2006 se s žalovanou snažil komunikovat, pokoušel se tuto věc projednat s jejími odpovědnými pracovníky, avšak nikdo s ním nechtěl komunikovat. Krajský soud v průběhu řízení nezjistil skutečný skutkový stav věci. Dne 29. 6. 2006 stěžovatel žalovanou požádal o úplný výpis k otázce stanovení výše důchodu. Touto žádostí stěžovatel pozastavil dvouměsíční lhůtu pro podání žaloby. Žalovaná na tuto žádost odpověděla až 1. 9. 2006. Dne 18. 8. 2006 žalovaná vydala opravné usnesení na základě auditu provedeného zástupkyní ochránce veřejných práv JUDr. Š. Stěžovatel má za to, že žalovaná vydáním opravného usnesení ze dne 18. 8. 2006 a odpovědí stěžovateli dne 1. 9. 2006 stanovila dobu pro začátek dvouměsíční lhůty k podání žaloby a že v žádném případě nepromeškal lhůtu pro její podání. Domnívá se, že napadené rozhodnutí žalované bylo vydáno v rozporu se zásadou rovností vlastních i cizích občanů při vyřizování žádosti o

důchod a jeho výše neodpovídá skutečné výši, kterou stěžovatel řádně odpracoval. S ohledem na své osobní a majetkové poměry požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 22. 12. 2006, sp. zn. 42 Cad 258/2006 – 14, a věc mu vrátil zpět k dalšímu řízení.

Usnesením ze dne 15. 1. 2007, č. j. 42 Cad 258/2006 - 27, Krajský soud v Praze stěžovateli přiznal osvobození od soudních poplatků, ustanovil stěžovateli k ochraně jeho zájmů JUDr. Branislava Renkera, advokáta, a vyzval ustanoveného zástupce k doplnění kasační stížnosti, spočívajícím v uvedení důvodů podle ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. a jejich konkretizaci ve vztahu k napadenému rozhodnutí.

V doplňku kasační stížnosti zástupce stěžovatele uvedl, že důvodem jejího podání jsou zákonné důvody specifikované v ust. § 103 odst. 1, písm. e) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Z textu kasační stížnosti a jejího doplňku vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a e) s. ř. s.

Popsané důvody kasační stížnosti nasvědčují závěru, že je dán toliko důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., jak správně vystihl zástupce stěžovatele v doplňku kasační stížnosti. Tento důvod je totiž ve vztahu k důvodům podle písm. a) až d) téhož ustanovení důvodem speciálním. Je-li dán důvod podle písm. e), vylučuje to důvody podle písm. a), c) a d), neboť nezákonným je rozhodnutí o odmítnutí návrhu (žaloby) nebo o zastavení řízení v každém případě i tehdy, byla-li v něm soudem nesprávně posouzena právní otázka ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s, bylo-li řízení u krajského soudu zmatečné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. nebo je-li rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

V dané věci krajský soud žalobu věcně neprojednával, ale usnesením ji odmítl, podle ust. § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. jelikož došel k závěru, že byla podána opožděně.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že napadené rozhodnutí žalované ze dne 31. 5. 2006 bylo doručeno stěžovateli dne 7. 6. 2006. Stěžovatel přípisem ze dne 29. 6. 2006, doručeným žalované dne 4. 7. 2006, se na žalovanou obrátil se žádostí o zaslání podrobného výpočtu jeho starobního důchodu, který mu byl přiznán rozhodnutím žalované ze dne 31. 5. 2006. Přípisem ze dne 3. 7. 2006 stěžovatel požádal o „zpětvzetí žádosti o předčasný starobní důchod“.

Na shora uvedené přípisy stěžovatele ze dne 29. 6. 2006 a 3. 7. 2006 žalovaná reagovala přípisem ze dne 1. 9. 2006, č. j. X, ve kterém uvedla, že za situace, kdy se stěžovatel proti rozhodnutí o přiznání důchodu ze dne 31. 5. 2007 neodvolal, (poučení o možnosti soudního přezkumu v něm bylo uvedeno), zůstává toto rozhodnutí nadále v platnosti. Zdůraznila, že pro výpočet starobního důchodu byla mu započtena veškerá doba pojištění, kterou potvrdil ukrajinský nositel pojištění, celkem 32 roků, 5 měsíců a 3 dny, dále doba evidence u úřadu práce od 15. 8. 2001 do 31. 10. 2001 a od 20. 12. 2001 do 11. 5. 2005

(kráceno na 3 roky) a doba samostatné výdělečné činnosti od 1. 11. 2001 do 19. 12. 2001, celkem tedy 35 roků a 169 dnů. Dále byl zohledněn vyměřovací základ samostatné výdělečné činnosti stěžovatele a vzhledem k tomu, že v rozhodném období, tj. od rok 1986 do roku 2004 pracoval až do roku 1998 na Ukrajině, byly dle smlouvy mezi ČR a Ukrajinou č. 29/2003 dny stěžovatelova pojištění na Ukrajině započteny do osobního vyměřovacího základů jako doby vyloučené. Dále žalovaná uvedla, že důchod se skládá ze dvou složek, základní výměry a procentní výměry. V případě stěžovatele „výpočtový základ činí 83 Kč, za 35 roků 52,50 % činí procentní výměra 44 Kč a po snížení za 718 dnů, chybějících do dosažení důchodového věku, o 7,2 % by činila 39 Kč/měs. Výše procentní výměry po snížení však nesmí být nižší, než je částka uvedená v § 33 z. č. 155/1995 Sb. - 770 Kč/měs“. Z tohoto důvodu byla procentní výměra stanovena v minimální výši 770 Kč a výše základní výměry činila k 12. 5. 2005 1400 Kč/měs., celkem 2170 Kč. Na závěr žalovaná konstatovala, že výpočet výše předčasného starobního důchodu stěžovatele byl proveden správně, dle platných právních předpisů a nelze na něm nic měnit. K žádosti stěžovatele ze dne 3. 7. 2006, kdy požádal o „zpětvzetí žádosti o předčasný starobní důchod“, se stěžovatelka nevyjádřila.

Podle ust. § 89 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, *požádá-li oprávněný před uplynutím lhůty k podání žaloby o sdělení podkladů pro výpočet důchodu, počíná běžet nová lhůta k podání žaloby ode dne, kdy mu byly podklady doručeny.*

Podle názoru Nejvyššího správního soudu stěžovatelův přípis ze dne 29. 6. 2007, kterým se na žalovanou obrátil se žádostí o zaslání podrobného výpisu k výpočtu jeho starobního důchodu, je třeba pokládat za žádost o sdělení podkladů pro výpočet důchodu ve smyslu citovaného zákonného ustanovení, jak na to upozornil stěžovatel v žalobě, kde uvedl, že „požádal o podrobný výpis k rozhodnutí žalované, na kterou od žalované neobdržel žádnou odpověď“. I když stěžovatel svůj požadavek neformuloval zcela přesně, tj. slovy ustanovení § 89 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., je Nejvyšší správní soud přesvědčen, že si jeho žádost nelze vyložit jinak, než jako žádost o sdělení podkladů pro výpočet důchodu. Určitou nepřesnost je v tomto směru třeba stěžovateli tolerovat nejen vzhledem k absenci právního vzdělání, ale též k určité jazykové bariéře, která je nepochybně vyvolána tím, že až do roku 2005 byl občanem Ukrajiny a na území tohoto státu žil a pracoval do roku 1999. Stěžovatel tak splnil podle názoru Nejvyššího správního soudu požadavek uvedený v citovaném zákonném ustanovení, neboť žádost o sdělení podkladů pro výpočet důchodu podal nepochybně před uplynutím lhůty k podání žaloby, která, jak již konstatoval Krajský soud v Praze, skončila dnem 7. 8. 2006.

Podle výše citovaného zákonného ustanovení počíná běžet nová lhůta k podání žaloby ode dne, kdy byly stěžovateli žádané podklady doručeny. Z obsahu správního spisu vyplývá, že na stěžovatelovu žádost reagovala žalovaná přípisem ze dne 1. 9. 2006, výše již uvedeného obsahu. Nelze říci, že by v něm sdělila stěžovateli veškeré podklady, které měla k dispozici pro výpočet jeho starobního (předčasného) důchodu, jen uvedla obecně, že se jednalo o podklady, které potvrdil ukrajinský nositel pojištění, dále dobu evidence u úřadu práce a dobu evidence samostatné výdělečné činnosti stěžovatele, potvrzenou příslušnou správou sociálního zabezpečení. Nepochybně však tímto přípisem reagovala žalovaná na stěžovatelův požadavek, z čehož lze uzavřít, že od data doručení této odpovědi počala běžet nová lhůta k podání žaloby. Ve správním spise sice chybí doklad o doručení přípisu ze dne 1. 9. 2006 stěžovateli, avšak lze bez nutnosti jakéhokoliv dalšího doplnění konstatovat, že i kdyby zmíněný přípis ze dne 1. 9. 2006 byl stěžovateli doručen bezprostředně následujícího dne

(stěžovatel jeho doručení nepopírá), tj. dne 2. 9. 2006, dvouměsíční lhůta k podání žaloby by skončila ve smyslu ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. dne 2. 11. 2006. Pokud stěžovatel podal žalobu u Krajského soudu v Praze již 25. 10. 2006, byla lhůta pro její podání zachována a žalobu proto nelze označit za opožděnou.

Námítku stěžovatele, že žalovaná svou odpovědí ze dne 1. 9. 2006 stanovila novou lhůtu pro začátek dvouměsíční lhůty k podání žaloby a že stěžovatel tudíž tuto lhůtu nepromeškal, shledal Nejvyšší správní soud důvodnou, a proto mu nezbylo, než napadené usnesení Krajského soudu v Praze zrušit (§ 110 odst. 1 s. ř. s.) a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Jelikož Nejvyšší správní soud shledal rozhodnutí krajského soudu z uvedeného důvodu nezákonným, nezabýval se za této situace již dalšími námitkami stěžovatele.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na krajském soudu tedy nyní bude, aby řádně posoudil stěžovatelem napadené rozhodnutí žalované, vypořádal se s veškerými žalobními body a své závěry vyčerpávajícím způsobem odůvodnil.

V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s.

Odměna zástupci stěžovatele JUDr. Branislavu Renkerovi, advokátovi, který byl stěžovateli ustanoven usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 15. 1. 2007, č. j. 42 Cad 258/2006 - 27, byla stanovena za dva úkony právní služby, tj. první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení (do tohoto úkonu právní služby zdejší soud zahrnul rovněž studium spisu ze dne 31. 1. 2007) a písemné podání soudu ve věci samé (doplnění kasační stížnosti ze dne 21. 2. 2007) podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Za výše uvedené úkony tak náleží zástupci stěžovatele odměna ve výši 2 x 500 Kč podle § 9 odst. 2 advokátního tarifu a dále režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. V podání ze dne 10. 5. 2007 zástupce stěžovatele uvedl, že není plátcem daně z přidané hodnoty, ustanovenému zástupci se tedy přiznává odměna v celkové výši 1600 Kč. Uvedená částka bude zástupci stěžovatele vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

K podání ustanoveného advokáta ze dne 10. 5. 2007, v němž advokát vypočetl svou odměnu za zastupování na 3200 Kč, Nejvyšší správní soud uvádí, že již ve svém rozsudku ze dne 13. 12. 2006, č. j. 1 Azs 47/2006 – 84, konstatoval, že studium spisu není samostatným úkonem, za nějž náleží odměna, s výjimkou uvedenou v § 11 odst. 1 písm. f) advokátního tarifu.). V projednávaném případě byl studiem spisu, které advokát provedl u krajského soudu dne 31. 1. 2007, a první poradou s klientem dne 13. 2. 2007, naplněn úkon převzetí zastoupení ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu (takovým úkonem není pouhé převzetí obálky s usnesením ustanovujícím advokáta zástupcem nemajetného účastníka). Úkon podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu [obdobně i úkon podle písm. a) téhož odstavce] v sobě totiž zásadně zahrnuje určitý provázaný soubor dílčích činností advokáta při převzetí případu a přípravě zastoupení, zejména pak takové činnosti jako úvodní pohovor se zastoupeným a seznámení se s případem, čítaje v to i studium relevantních podkladů, včetně těch, které jsou obsaženy v soudním spise. Jeho základní určující charakteristikou je účel (příprava zastoupení) a to, že se děje v úvodní fázi

poskytování právní služby. Studium spisu na soudě a první právní poradě s klientem (stěžovatelem) je tak v posuzovaném případě nutno považovat za součást přípravy zastoupení ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu